

Vreme: 19.10.2026 12:30

Medij: biznis.rs

Link: <https://biznis.rs/vesti/srbija/becki-institut-privreda-srbije-u-poslednjih-14-godina-daleko-od-cuda/>

Autori: Redakcija

Teme: autoputevi, magistrale

Naslov: Bečki institut: Privreda Srbije u poslednjih 14 godina daleko od "čuda"

4732

Srbija je od 2012. do 2025. godine, za vreme vlasti Srpske napredne stranke (SNS), rasla u proseku 2,4 odsto godišnje, gotovo upola sporije nego u periodu 2001-2011. (4,2 odsto), kao i sporije od većine zemalja regiona. Do tog zaključka došao je Branimir Jovanović, ekonomista Bečkog instituta za međunarodne ekonomske studije...

Srbija je od 2012. do 2025. godine, za vreme vlasti Srpske napredne stranke (SNS), rasla u proseku 2,4 odsto godišnje, gotovo upola sporije nego...

Srbija je od 2012. do 2025. godine, za vreme vlasti Srpske napredne stranke (SNS), rasla u proseku 2,4 odsto godišnje, gotovo upola sporije nego u periodu 2001-2011. (4,2 odsto), kao i sporije od većine zemalja regiona.

Do tog zaključka došao je Branimir Jovanović, ekonomista Bečkog instituta za međunarodne ekonomske studije (wiiw), u svojoj najnovijoj analizi "Serbia's economy under Vučić: Far from a miracle".

On podseća da je SNS nasledio slabu privredu: u periodu 2009-2011. godine BDP je ukupno pao oko 1,5 odsto. Ipak, u prve tri godine nove vlasti (2012-2014) privreda se dodatno "skupila" za skoro dva odsto, a trajan rast vratio se tek 2015.

Autor priznaje da deo razlike u odnosu na raniji period potiče od predkriznog buma koji je podigao ceo region, pa poredi Srbiju i sa susedima. Od devet ekonomija u regionu Srbija (2,4 odsto) bila je samo ispred Severne Makedonije (2,3), dok je Bugarska zabeležila isti rast (2,4).

Brže su rasli Kosovo* (4,1 odsto), Albanija (3,0), Crna Gora (2,9), Rumunija (2,8), BiH (2,6) i Hrvatska (2,5).

Zaposlenost stagnira od 2019, plate prate troškove života

Tržište rada autor naziva najjačim argumentom u korist vlasti: stopa nezaposlenosti pala je sa oko 23 odsto u 2011-2012. na ispod devet odsto u 2024-2025. Veći deo tog poboljšanja dogodio se u prvim godinama, tokom oporavka od krize.

Zaposlenost je sa 2,2 miliona ljudi 2012. porasla na 2,9 miliona 2019. Od tada stagnira, a 2025. blago opada, što je otprilike nivo iz 2008. Istovremeno je oko 270.000 ljudi nezaposleno, a 2,5 miliona van radne snage.

"Prosečna neto zarada porasla je oko 150 odsto, sa oko 370 na oko 930 evra mesečno, ali je potrošnja po stanovniku porasla oko 140 odsto (sa oko 290 na oko 700 evra). Na primeru porodice sa četvoro članova i dva prosečna primanja: njihove plate pokrivale su 63 odsto potrošnje 2012, a 67 odsto 2025. Trećinu potrošnje i dalje finansiraju iz drugih izvora, poput doznaka, penzija, štednje, kredita ili neformalnog rada", ističe Branimir Jovanović u svojoj analizi.

Nejednakost i socijalna zaštita

Udeo najsiromašnijih 20 odsto stanovništva u dohotku nakon oporezivanja pao je sa 4,3 odsto 2011. na 4,1 odsto 2024, dok je udeo najbogatijih 10 odsto porastao sa 35,5 na 37,6 odsto.

Izdavanja za socijalnu zaštitu (bez zdravstva i penzija) smanjena su sa oko četiri odsto BDP-a 2011. na 2,8 odsto 2023.

Vreme: 19.10.2026 12:30

Medij: biznis.rs

Link: <https://biznis.rs/vesti/srbija/becki-institut-privreda-srbije-u-poslednjih-14-godina-daleko-od-cuda/>

Autori: Redakcija

Teme: autoputevi, magistrale

Naslov: Bečki institut: Privreda Srbije u poslednjih 14 godina daleko od "čuda"

Strane investicije: iste kao pre, uz "račun" koji raste

Priliv stranih direktnih investicija u proseku je iznosio 5,7 odsto BDP-a godišnje u periodu 2012-2025, naspram 6,1 odsto od 2001. do 2011. U 2025. godini pao je na 3,9 odsto, a 2026. će, prema oceni autora, biti još niži, pri čemu on to više pripisuje globalnoj neizvesnosti nego domaćoj politici.

Istovremeno je dohodak stranih investitora u Srbiji (isplata dobiti) porastao sa oko tri odsto BDP-a 2011. na preko pet odsto 2024. i 2025, a 2025. je premašio nove prilive SDI. Drugim rečima, Srbija sada stranim ulagačima isplaćuje više nego što od njih dobija u svežem kapitalu.

Javne investicije: [autoputevi](#) i malo toga drugog

Javne investicije u prvim godinama vlasti SNS-a (2013-2017) bile su niže nego ranije (dva do tri odsto BDP-a), ali su od 2018. snažno porasle i od 2021. iznose oko sedam odsto BDP-a.

Problem je, prema analizi, u strukturi: od šest pokazatelja infrastrukture u odnosu na prosek EU, poboljšala se samo dužina [autoputeva](#) (sa 34 na 50 odsto proseka EU).

Dužina puteva i pruga, instalisani kapacitet za proizvodnju struje, te pristup sanitaciji i vodosnabdevanju pali su u odnosu na EU.

Domaće privatne investicije, kaže autor, ostale su oko tri odsto BDP-a, otprilike upola manje od javnih, što objašnjava slabom vladavinom prava, korupcijom, izostankom industrijske politike i velikodušnim subvencijama za strance.

Branimir Jovanović ne osporava da su postignuća postojala: nezaposlenost je pala, plate porasle, SDI su nastavile da stižu i izgrađeni su brojni kilometri [autoputeva](#). Ocenjuje, međutim, da je ukupan rezultat daleko od "ekonomskog čuda" koje vlast predstavlja.

Ako SNS pobjedi, očekuje nastavak aktuelnog modela zasnovanog na stranim investicijama i izgradnji [autoputeva](#), dok promena vlasti, prema njegovim rečima, "ne garantuje bolje ishode", ali bi bar otvorila vrata preispitivanju ekonomske politike.

